

ABSTRAKT

V rámci základních práv a svobod v České republice je garantováno i právo každého na vlastnictví majetku. K provedení, ale i k ochraně tohoto základního práva je ovšem třeba prováděcí legislativy, která stanoví, které věci mohou být majetkem a jakým způsobem k nim lze vlastnictví právně konstituovat. Úprava soukromého práva si v České republice prošla značným historickým vývojem.

České království bylo historicky součástí Rakouska a později Rakousko-Uherska a z tohoto důvodu se zde aplikovaly rakouské předpisy, které zůstaly v platnosti i poté, co Rakousko-Uhersko zaniklo a vznikla samostatná Československá republika. Právní úprava obsažená v Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (ABGB), tedy v rakouském občanském zákoníku z roku 1811, byla zvěšiny vystavěna na římskoprávních kořenech, což lze doložit např. ustanoveními o věcech v právním smyslu a jejich rozdělení nebo o vlastnictví věcí a způsobech jeho konstituce. Na území bývalého Českého království se ABGB používal až do roku 1950, kdy byl nahrazen novým občanským zákoníkem.

Občanský zákoník z roku 1950 byl výsledkem dvouletého procesu rekodifikace, jehož cílem bylo vytvořit nová pravidla poplatná novému systému založenému na ideálu socialismu, tedy mj. opustit římskoprávní zásady. Došlo tak například k opuštění zásady *superficies solo cedit*, díky čemuž se ze staveb staly (nemovitě) věci v právním smyslu a jako takové se mohly stát objektem vlastnictví. Rovněž charakter vlastnického práva prošel značnou proměnou, když se začalo rozlišovat mezi jeho různými typy s různou právní ochranou. A právě těmito změnami, ale i mnohým dalším, se zabývám v předkládané práci detailněji. Právní úprava občanského zákoníku z roku 1950 se příliš nezměnila občanským zákoníkem z roku 1964, který se uplatňuje podnes – samozřejmě s několika novelizacemi odrážejícími ideály nového politického systému po roce 1989.

V roce 2012 byl – po více než desetiletém procesu rekodifikačních prací – přijat nový občanský zákoník. Tento do soukromého práva přináší mnoho změn, když se vrací zpět k římskoprávním kořenům. V předkládané práci se tedy pokouším podat vhled do právní problematiky nemovitostí – ať již z pohledu minulosti, současnosti či budoucnosti.